

13: İhale usullerinden birisiyle alınması gereken temizlik hizmeti parasal sınırın altında kalacak şekilde parçalara bölünerek doğrudan temin ile alınmıştır.

4734 sayılı Kamu İhale Kanununun “Temel İlkeler” başlıklı 5’inci maddesinde; Bu kanuna göre yapılacak ihalelerde saydamlık, rekabet, eşit muamele, güvenilirlik ilkelerinin esas olduğu, eşik değerlerin altında kalmak amacıyla mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin kısımlara bölünemeyeceği,

“Uygulanacak İhale Usulleri” başlıklı 18’inci maddesinde; İdarelerce mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin açık ihale usulü, belli istekliler arasında ihale usulü veya pazarlık usulüne göre yapılması gerektiği hüküm altına alınmıştır.

Öte yandan aynı Kanunun “Doğrudan Temin” başlıklı 22’nci maddesinin (d) fıkrası ve 2014/1 No.lu Kamu İhale Tebliği hükümlerine göre; Büyükşehir belediyesi sınırları dâhilinde bulunan idarelerin kırk dört bin iki yüz seksen yedi (44.287) diğer idarelerin on dört bin yedi yüz elli beş (14.755) Türk Lirasını aşmayan ihtiyaçlarının ilan yapılmaksızın ve teminat almaksızın doğrudan temin usulü ile alınması mümkündür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümlerinden de anlaşılacağı üzere esas olan “ihale” yöntemidir. Doğrudan temin ise Kanunun öngörmüş olduğu özel durumlarda kullanılabilen bir alım yöntemi olup, ihale yöntemi değildir. Doğrudan temin bir ihale usulü olmadığı için, Kanunun ihale usulleri için öngördüğü kurallara da tabi değildir. Örneğin bu yöntemle yapılan alımlarda ilan yapma, teminat alma, ihale komisyonu kurma ve 10’uncu maddede sayılan yeterlik kurallarını arama zorunluluğu bulunmamaktadır.

Yalova Şaban Temuge Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi Döner Sermaye İşletmesinin temizlik hizmeti alımının yıllık tutarı doğrudan temin limitini aşmasına rağmen parçalara bölünerek doğrudan teminle yapılmıştır.

Kamu idaresi cevabı: İlgili okul müdürlüğü 2012 yılında asansör değişim ihalesini pazarlık usulü ile yaptığını, 2013 yılında fotoğraf ve kamera çekimi ihalesini, televizyon alımı ihalesini ve gıda malzemeleri alımlarını Kamu İhale Kanununun açık ihale usulü ile yaptığını, 2015 yılında ise kırmızı ve beyaz et alımı ihalesini de açık ihale usulü ile yaptığını belirtmiştir.

Bunun yanı sıra temizlik hizmeti alımı 2014 yılı içerisinde her ne kadar doğrudan

temin yöntemi ile yapılmış olsada, gerekli hazırlıkları tamamlanarak 2015 yılı içerisinde 18/03/2015 tarihinde personel hizmeti alımı bir yıllık süre için 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 19. maddesi gereğince açık ihale usulü ile sonuçlandırıldığı belirtilmiştir.

İlgili okulun yazısında kamu idaresi olmaları sebebiyle yönetici veya idarecilerde değişiklik, makam değişimi veya görev değişikliklerinin sıklıkla olabildiği, her göreve atanan yöneticisinin ise yeterli yönetmelik bilgisi ve tecrübeye sahip olmadığı belirtilmektedir. Ayrıca bu görev değişimleri gerçekleşirken bir yandan da uygulama oteli çalışmaları yedi gün yirmidört saat devam etmekte olduğu belirtilmiştir. Değişen yönetici ya da ihale hazırlığı gibi durumlarda hizmetlerin aksamaması için okulun doğrudan temin yöntemi ile bir süreliğine hizmet alımı ihalesi yapmak zorunda kaldığı ifade edilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında 2014 yılı içerisinde doğrudan temin yöntemi ile yapılmış olan temizlik hizmet alımı ihalesinin 2015 yılında açık ihale usulü ile yapıldığı bildirilmiş olduğundan konu izleyen yıl denetim ekibimizce takip edilecektir.

14: Fiyat araştırması yapılmadan doğrudan firmalardan malzeme alınmıştır.

4734 sayılı Kamu İhale Kanununun;

“Temel İlkeler” başlıklı 5’inci maddesinde; Bu kanuna göre yapılacak ihalelerde saydamlık, rekabet, eşit muamele, güvenilirlik ve kaynakların verimli kullanılması ilkelerinin esas olduğu,

“Uygulanacak İhale Usulleri” başlıklı 18’inci maddesinde; İdarelerce mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin açık ihale usulü, belli istekliler arasında ihale usulü veya pazarlık usulüne göre yapılması gerektiği belirtilmiştir.

“Doğrudan Temin” başlıklı 22’nci maddesinin (d) fıkrası ve 2014/1 no.lu Kamu İhale Tebliği hükümlerine göre; Büyükşehir belediyesi sınırları dâhilinde bulunan idarelerin kırk dört bin iki yüz seksen yedi (44.287) diğer idarelerin on dört bin yedi yüz elli beş (14.755) Türk Lirasını aşmayan ihtiyaçlarının ilan yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan temin usulü ile alınması mümkündür. Bu maddeye göre yapılacak alımlarda, ihale komisyonu kurma ve 10’uncu maddede sayılan yeterlik kurallarını arama zorunluluğu bulunmaksızın,

ihale yetkilisince görevlendirilecek kişi veya kişiler tarafından piyasada fiyat araştırması yapılarak ihtiyaçlar temin edilecektir.

“Yaklaşık Maliyet” başlıklı 9’uncu maddesinde; Mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihalesi yapılmadan önce idarece, her türlü fiyat araştırması yapılarak katma değer vergisi hariç olmak üzere yaklaşık maliyetin belirleneceği ve dayanaklarıyla birlikte bir hesap cetvelinde gösterileceği, yaklaşık maliyete ihale ve ön yeterlik ilânlarında yer verilmeyeceği, isteklilere veya ihale süreci ile resmî ilişkisi olmayan diğer kişilere açıklanmayacağı ifade edilmiştir.

Konuyla ilgili 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun “Görevlilerin Ceza Sorumluluğu” başlıklı 60’uncu maddesinde; İhale yetkilisi ile ihale komisyonlarının başkan ve üyeleri ile ihale işlemlerinden sözleşme yapılmasına kadar ihale sürecindeki her aşamada görev alan diğer ilgililerin; 17’nci maddede belirtilen fiil veya davranışlarda bulduklarının (katılımı engellemek ve diğer yasak fiil ve davranışlar), görevlerini kanuni gereklere uygun veya tarafsızlıkla yapmadıklarının, taraflardan birinin zararına yol açacak ihmalde veya kusurlu hareketlerde bulduklarının tespiti halinde, haklarında ilgili mevzuatları gereğince disiplin cezası uygulanacağı, ayrıca fiil veya davranışlarının özelliğine göre haklarında ceza kovuşturması da yapılacağı, 5’inci maddede belirtilen ilkelere aykırı olarak ihaleye çıkılmasına izin verenler ve ihale yapanlar hakkında da yukarıda belirtilen müeyyidelerin uygulanacağı belirtilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun temel ilkeler başlıklı 5’inci maddesi, yaklaşık maliyet başlıklı 9’uncu maddesi ve doğrudan temin başlıklı 22’nci maddesinin son fıkrası hükümlerine göre gerek doğrudan temin gerekse ihale usulleri (açık ihale, belli istekliler arasında ihale ve pazarlık usulü) ile yapılan alımlarda gerek yaklaşık maliyetin hesaplanması, gerekse firmalardan teklif alınması esnasında her türlü fiyat araştırmasının yapılmış olması gerekir.

Kars Sarıkamış Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğüne herhangi bir fiyat araştırması yapılmadan malzeme (duvar kağıdı, koltuk takımı, çalışma masası, banyo malzemesi, yemek takımı, avize ve aplik) alınmıştır.

Kamu idaresi cevabı: İlgili okul Sarıkamış Şehitleri 99.Yıl Anma Etkinlikleri sebebiyle otelin konaklama imkanlarını iyileştirmek kapsamında ihtiyaç doğrultusunda

zamanın kısıtlı olması sebebiyle sözlü ve fiili olarak piyasa araştırması yapmış olup söz konusu malzemeleri almıştır. Ancak söz konusu doğrudan temin alımlarında prosedür gereği yapılması gereken piyasa araştırması ve yaklaşık maliyet cetveli sehven yapılmadığı belirtilmektedir. Görevli Sayman döşe mevzuatı hakkında denetiminiz tarihinde kursa alınmıştır. İlgili Okul Müdür ve Teknik Müdür Yardımcısı konu ile ilgili olarak denetmenlerinizce konu hakkında bilgilendirilmektedir. Bundan sonraki iş ve işlemlerde fiyat araştırması yapılarak malzeme alımı hususunda gereken hassasiyetin gösterileceği ilgili okul tarafından belirtilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında Sarıkamış Şehitlerini anma etkinlikleri sebebiyle otelin konaklama imkanlarını iyileştirmek kapsamında ihtiyaç doğrultusunda zamanın kısıtlı olması sebebiyle sözlü ve fiili olarak piyasa araştırması yapılarak söz konusu malzemelerin alındığı, ancak doğrudan temin alımlarında prosedür gereği yapılması gereken piyasa araştırması ve yaklaşık maliyet cetvelinin sehven yapılmadığı ifade edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabına şu gerekçelerle katılmak mümkün değildir: Doğrudan temin bir ihale yöntemi olmadığından ve bu yöntemde ihale komisyonu kurma ve 10'uncu maddede sayılan yeterlik kurallarını arama zorunluluğu bulunmadığından, ihale yetkilisince görevlendirilecek kişi veya kişiler tarafından piyasada fiyat araştırması yapılması kısa sürede sonuçlandırılmaktadır.

Öneri:

Kurumun yapmış olduğu alımların 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümlerine uygun olarak gerçekleştirilmesi ve konunun incelenerek, tekrarının önlenmesi amacıyla, herhangi bir fiyat araştırması yapmadan kuruma malzeme alan harcama yetkilisi ve diğer sorumluların uyarılması yerinde olur.

15: Millî Eğitim Bakanlığı Döner Sermaye İşletmelerinde Üretimi Teşvik Primi Dağıtımı, Parça Başı Üretim, Atölye ve Tesislerin Özel Sektörle İşbirliği Yapılarak İşletilmesi Hakkında Yönetmeliğinin; parça başı ücret esasına göre ücret alan idari personelin, atölyelerde parça başı üretime yapıldığı aylarda kurs, seminer ve benzeri faaliyetler için görevlendirilmesi halinde bu günlerin fiilen çalışılan gün olarak değerlendirilip değerlendirilemeyeceği; ay içinde işin bitirilmesi durumunda atölyelerin çalışmadığı günlerde ne şekilde ücret ödeneceği hususlarında açık düzenlemelerin bulunmaması uygulamada farklılıklara sebebiyet vermektedir.

Millî Eğitim Bakanlığı Döner Sermaye İşletmelerinde Üretimi Teşvik Primi Dağıtımı, Parça Başı Üretim, Atölye ve Tesislerin Özel Sektörle İşbirliği Yapılarak İşletilmesi Hakkında Yönetmeliğinin “Üretimi teşvik primi ödenmeyecek personel” başlıklı 6’ncı maddesinde;

“Bünyesinde döner sermaye işletmesi bulunan okul veya kurumun kadrosunda olup;

a) Okul veya kurum dışında, bir yılda toplam süresi otuz günden fazla, geçici veya sürekli görevlendirilen personel, görevlendirilmeleri devam ettiği sürece,

b) Döner sermaye çalışmalarına fiilen katılmayan personel,

c) Okul ve/veya kurum tarafından, yurt içinde veya yurt dışında açılan kurs, seminer ve benzeri faaliyetler için bir yılda toplam süresi otuz günden fazla görevlendirilen personel, görevlendirilmeleri devam ettiği sürece,

üretimi teşvik priminden faydalanamaz.”

“Üretimde çalışma ve ücret esasları” başlıklı 8’inci maddenin 5’inci fıkrasında;

“Parça başı ücret ödenmek suretiyle yaptırılacak mal veya hizmet üretiminde çalışan;

c) Diğer hizmet sınıflarındaki her personelin bir ayda alacağı parça başı ücretin toplamı, asgari ücretin bir aylık tutarından,

fazla olamaz.”

8’inci maddenin 8’inci fıkrasının (b) bendinde;

“Bu Yönetmeliğin 5’inci maddesinin üçüncü fıkrasında sayılan personelden, şefler

hariç idarî personelin ücretleri, atölyelerde parça başı üretimin yapıldığı aylarda, parça başı ücret esasına göre de ödenebilir. İzin, istirahat ve benzeri nedenlerle fiilen göreve gelinmeyen günler için ödeme yapılmaz.”

“Fiilen çalışılan gün” başlıklı 13’üncü maddesinde ise;

“(1)Personelin görevinin başında bulunduğu veya döner sermaye işleri ile ilgili göreve gönderildiği günler ile bir yılda toplam otuz günü aşmayan diğer yurt içi veya yurt dışı görevler fiilen çalışılan gün hesabında dikkate alınır. Her türlü izin, istirahat, görevden uzaklaştırma, gözaltına alınma, tutuklanma ve benzeri sebeplerle göreve gelinmeyen günler, fiilen çalışılan gün hesabında dikkate alınmaz.

(2) Parça başı ücret sisteminin uygulandığı işlerde; personelin yıl içinde bu sisteme göre aldığı toplam ücreti, merkezi yönetim bütçe kanununa göre ödenen fazla çalışma ücretinin saatlik tutarına bölünür ve bir yılda yaptığı fazla çalışma saati bulunur. Bu süre, sekize bölünerek ilgili personelin parça başı ücret sistemine göre fiilen çalıştığı gün bulunur.”

denilmektedir.

Buna göre; 6’ncı maddede üretimi teşvik primi ödenmeyecek personel belirtilmiş olup sayılanlar dışında kalanlara üretimi teşvik primi ödeneceği açıktır.

Ancak 8’inci maddenin 8’inci fıkrasının (b) bendinde belirtilen, atölyelerde parça başı üretimin yapıldığı aylarda, ücretini parça başı ücret esasına göre alan şefler hariç idarî personele izin, istirahat ve benzeri nedenlerle fiilen göreve gelmedikleri günler için ödeme yapılmayacağına ilişkin hükümde, idarî personelin okul ve/veya kurum tarafından, yurt içinde veya yurt dışında açılan kurs, seminer ve benzeri faaliyetler için görevlendirilmesi halinde ücretinin nasıl ödeneceğine dair açık bir hüküm bulunmamaktadır. Her ne kadar 13’üncü maddenin 1’inci fıkrasında “fiilen çalışılan gün” kavramına açıklık getirilmiş ise de bahse konu hükmün parça başı ücret ve/veya üretimi teşvik primi ödemelerine uygulanması hususunda ve ayrıca,

8’inci maddenin 5 ve 8’inci fıkraları birlikte değerlendirildiğinde, idari personelin atölyelerde parça başı üretimin yapıldığı aylarda asgari ücretin bir aylık tutarından fazla olmamak kaydıyla parça başı ücret esasına göre ücret alabileceği anlaşılmakta olup, istirahat ve benzeri nedenlerle fiilen göreve gelmedikleri günler için de ödeme yapılmayacağı açıktır.

Ancak ay içinde kıst dönemde çalışılan süre için idari personele ne kadar ücret ödeneceği konusunda açık bir hüküm bulunmamaktadır. Şöyle ki ay içinde bitirilen bir iş dolayısıyla atölyenin faaliyetini bitirmesi durumunda idari personelin tam ücret mi yoksa işin bittiği ana kadar olan kıst dönem için mi ücret ödeneceği konusunda uygulamada tereddüt yaşanmaktadır.

Mevzuatın farklı yorumlamalara açık olması, okul döner sermayeleri tarafından idari personele yapılan parça başı ücret ödemelerinde farklı uygulamalara yol açmaktadır.

1- Parça başı ücret esasına göre ücret alan idari personelin, atölyelerde parça başı üretimin yapıldığı aylarda kurs, seminer ve benzeri faaliyetler için görevlendirilmesi halinde; bazı okullar tarafından bu günler fiilen çalışılan gün olarak değerlendirilerek bu günler için parça başı ücret ödemesi yapılırken, bazı okullar tarafından bu günler fiilen çalışılan gün olarak değerlendirilmeyerek ücret ödemesi yapılmamaktadır

2- Atölyelerin işlerini ay içinde bitirmesi durumunda bazı okullarda idari personele o ay için tam ücret ödenirken, bazı okullarda işin bittiği ana kadar olan günler için kıst ücret ödenmektedir.

Kamu idaresi cevabı: Parçabaşı Ücret Yönetmeliğinin sekizinci maddesinde “(8) Parça başı ücret esasına göre üretilen mal veya hizmetlerin işçiliği aşağıdaki esaslar çerçevesinde ödenir.

a) Parça başı ücret ödenmek suretiyle yaptırılan mal veya hizmet üretiminde fiilen çalışan personele; sözleşme veya şartnamesinde belirtilen şartlara uygun olarak ay içinde bitirilen, geçici muayene ve kabulü yapılan mal veya hizmetlerin işçilik bedelinden, her bir personelin alacağı aylık işçilik tutarı, üretime katkıları oranında bölüm/alan veya atölye şefince belirlenir ve harcama yetkilisince onaylandıktan sonra ödenir.” denilmektedir. Bu yüzden ilgili ay içinde işin bitirilen kısmı ve kaç gün fiilen iş üzerinde çalışıldı ise ilgili atölye şefinin teklifi üzerine harcama yetkilisinin onayı ile işçilik ücreti ödemesi yapılır. Bu husus tüm döner sermaye işletmelerimize ilgili mevzuat çerçevesinde yazılı görüş şeklinde ve şifai olarak da izah edilmiştir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında atıf yapılan ve tüm döner sermaye işletmelerine izah edildiği belirtilen ilgili Yönetmeliğin (8-a) maddesinde bahsi geçen personel idari personel olmayıp, üretimde fiilen çalışan eğitim ve öğretim hizmetleri ile teknik

hizmetler sınıfındaki personeldir. Bu personelin ücretleri de ilgili maddede belirtilen usuller çerçevesinde ödenmekte olup, bulgumuzda konu edilen hususla ilgisi bulunmamaktadır.

Bulgumuzda da belirtildiği üzere uygulamadaki farklılık idari personele yapılan parça başı ücret ödemelerinde ortaya çıkmaktadır.

Anılan nedenlerle verilen cevabın bulgu konusunu karşılamadığı düşünülmektedir.

Öneri:

İlgili Yönetmeliğin farklı uygulamalara yer vermeyecek şekilde revize edilmesi.

16: Herhangi bir değişikliğe tabi tutulmadan satılmak amacıyla alınan mallar ve demirbaş niteliğindeki varlıklar 150 nolu hesaba kaydedilmiştir.

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinde;

“150 İlk madde ve malzeme hesabının” işletmelerce üretimde veya diğer faaliyetlerde kullanılmak ya da tüketilmek üzere edinilen tüketim malzemeleri ile hammadde, yardımcı madde, ambalaj malzemesi ve diğer malzemelerin izlenmesi için,

“153 Ticari mallar hesabının” işletmelerce herhangi bir değişikliğe tabi tutulmadan satılmak amacıyla alınan ticari mallar ve benzeri kalemlerin izlenmesi için,

“255 Demirbaşlar hesabının” da işletme faaliyetlerinin yürütülmesinde kullanılan her türlü büro makine ve cihazları ile döşeme, masa, koltuk, dolap, mobilya gibi maddi varlıkların izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Buna göre üretimde veya diğer faaliyetlerde kullanılmak ya da tüketilmek üzere edinilmeyen malların 153 nolu hesapta, demirbaş niteliğindeki varlıkların 255 nolu hesaplarda izlenmesi gerekmektedir.

Konya Karatay İMKB Gazi Mustafa Kemal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Uygulama Otelince herhangi bir değişikliğe tabi tutulmadan satılmak amacıyla alınan mallar ve demirbaş niteliğindeki varlıklar (meşrubat, battaniye, terlik vb.) 150 nolu hesaba kaydedilmiştir.

Kamu idaresi cevabı: Kısa adı DMİS olan Maliye Bakanlığı tarafından uygulamaya konulan Döner Sermaye İşletmeleri Mali Yönetim Sistemi programında açılan hesap ve alt hesap planına göre okullarımız döner sermaye işletmeleri giriş ve kayıt yapmaktadırlar. Bu bağlamda ana ve alt hesap planı açma ve kapatma yetkisi Maliye Bakanlığında olup, 153 Ticari Mallar Hesabının alt hesabında Mesleki Eğitim Ticari Mallar Alt Hesabı bulunmadığı da ilgili okul tarafından yazılı olarak belirtilmiştir. Bu nedenle 150.40 Mesleki Eğitim İlk Madde ve Malzemeler Hesabında takip edildiği belirtilmiştir. Demirbaş niteliğindeki varlıkların 255 Demirbaşlar Hesabında takip edileceği ve bundan sonraki iş ve işlemlerde gereken hassasiyeti gösterecekleri de ilgili okul tarafından belirtilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında Döner Sermaye İşletmeleri Mali Yönetim Sistemi programında açılan hesap ve alt hesap planına göre okul döner sermaye işletmelerinin giriş ve kayıt yapmakta olduğu ve bulguda belirtilen hususlarla ilgili olarak bundan sonraki iş ve işlemlerde gereken hassasiyetin gösterileceği ifade edildiğinden konu izleyen yıl denetim ekibimizce takip edilecektir.

Öneri:

İşletmelerce herhangi bir değişikliğe tabi tutulmadan satılmak amacıyla alınan ticari mallar ve benzeri kalemlerin izlenmesi için Döner Sermaye İşletmeleri Mali Yönetim Sistemi programında 153 Ticari Mallar Hesabının alt hesabında Mesleki Eğitim Ticari Mallar Alt Hesabının açılması için Maliye Bakanlığına bildirilmesi.

17: Okul Döner Sermaye İşletmeleri bankalarda bulunan hesapları için hesap işletim ücreti, yaptıkları işlemler için de EFT ve havale masrafı gibi ödemeler yapmak zorunda kalmaktadır.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından çıkarılan 2006/1 sayılı Mevduat ve Kredi Faiz Oranları ve Katılma Hesapları Kar ve Zarara Katılma Oranları ile Kredi İşlemlerinde Faiz Dışında Sağlanacak Diğer Menfaatler Hakkında Tebliğ hükümleri uyarınca bankalar tarafından kullanılan kredilerde uygulanacak faiz oranları, faiz dışında sağlanacak diğer menfaatler ve tahsil olunacak masrafların niteliklerinin ve sınırlarının serbestçe belirleneceği hüküm altına alınmıştır. Bankaların mevduat kabulüne ilişkin işlemleri ile diğer bankacılık hizmetlerine ilişkin olarak müşterilerden hesap işletim ücreti, masraf, komisyon ve

sair adlar altında talep ettikleri ücretlere ilişkin sınırlama getiren tali bir düzenleme bulunmadığından, söz konusu ücretlerde, sözleşme serbestiyeti ilkesi geçerlidir. Dolayısıyla masraf ödenmemek üzere sözleşme yapılabilmektedir.

Bu bağlamda, bankaların öğrenciler için açtığı bazı hesaplardan ve kredi kartlarından ücret alınmaması için nasıl duruma özgü anlaşmalar yapılabiliyorsa, okul döner sermaye işletmelerinin de benzer şekilde bankalarla imzaladıkları mevduat sözleşmelerine müdahale etmeleri ve işlem ücreti alınmamasını sağlamaları, bütçelerinden gereksiz yere çıkacak miktarın eğitim-öğretim ihtiyaçlarında kullanılmasını sağlayacaktır. Bu geri dönüşün tüm ülke çapında yaşanabileceği hesaba katıldığında, işlem ücretlerinden tasarruf edilmesinin taşıdığı önem artmaktadır.

Genel olarak döner sermaye işletmelerinde Bakanlık tarafından bankalar ile herhangi bir anlaşma yapılmadığından döner sermayelerin banka hesaplarında bulunan paralar için hesap işletim ücreti, EFT masrafı gibi masraflar alınmaktadır.

Kamu idaresi cevabı: Bakanlığımıza bağlı döner sermaye işletmelerimizin banka işlemlerinden EFT ücreti adı altında ücret kesilmekte olup elektronik bankacılık işlemleri kullanıldığından otomatik olarak bu ücretin kesildiğini yapılan görüşmelerde bankaların bu ücreti mevzuatları gereği kesmek zorunda olduklarını saymanlarımız belirtmektedirler. Bu tür ücretlerin döner sermaye işletmelerinden kesilmemesi için İlgili Bankalar ile Bakanlığımız arasında üst düzeyde görüşmelerin yapılması gerekmekte olup personelin bankacılık iş ve işlemlerinde bu uygulamayı değiştirme yetkisi ve yaptırım gücü bulunmadığı okullarımız ile yapılan görüşmelerde belirtilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında bulguda belirtilen ücretlerin döner sermaye işletmelerinden kesilmemesi için ilgili Bankalar ile Bakanlık arasında üst düzeyde görüşmelerin yapılması gerekmekte olup personelin bankacılık iş ve işlemlerinde bu uygulamayı değiştirme yetkisi ve yaptırım gücü bulunmadığı ifade edildiğinden konu izleyen yıl denetim ekibimizce takip edilecektir.

Öneri:

Bankalar ile Okul Döner Sermaye İşletmeleri arasında düzenlenecek protokollere, hesap işletim ücreti, EFT ve havale masrafı gibi ücretlerin alınmaması hususunda hüküm konulmasının yerinde olacağı.

18: Bakım-onarım, nakliye ve diğer hizmet alımı ödemelerinden KDV tevkifatı yapılmamıştır.

117 seri no'lu KDV Genel Tebliğinin "Kısmi Tevkifat Uygulaması" başlıklı 3'üncü bölümünde, KDV tevkifatı yapmak üzere sorumlu tutulacak İdareler ve kısmi tevkifat uygulanacak hizmetler ve tevkifat oranları sayma yoluyla belirtilmiştir.

Tebliğin (3.2.3.) bölümünde makine, teçhizat, demirbaş ve taşıtlara ait tadil, bakım ve onarım hizmetlerinde ve (3.2.13.) bölümünde diğer bölümlerinde belirtilmeyen diğer bütün hizmet ifalarında (5/10) oranında KDV tevkifatı yapılacağı hüküm altına alınmıştır.

Okul döner sermaye işletmeleri Tebliğde sayılan KDV Tevkifatı yapmakla mükellef kurum ve kuruluşlar arasında sayılmakta olup, her türlü hizmet alım işinde Tebliğin ilgili bölümünde belirtilen oran dahilinde KDV tevkifatı yapılması gerekmektedir.

Konya Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Selçuklu Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi ve Karatay İMKB Gazi Mustafa Kemal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Döner Sermaye İşletmelerince yapılan bakım-onarım, nakliye ve diğer hizmet alımı ödemelerinden KDV tevkifatı yapılmamıştır.

Kamu idaresi cevabı: İlgili bulguda belirtilen hususlar gereği, bazı hizmet alımlarında KDV tevkifatının sehven unutulduğu yazışmalar neticesinde yazılı olarak belirtilmiş olup bu nedenle KDV tevkifatı yapılmadığı ifade edilmektedir. Bundan sonraki hizmet alımlarında ilgili tevkifatın uygulanacağı ve bu hususa dikkat edileceği de belirtilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında ilgili hususa dikkat edileceği ifade edildiğinden konu izleyen yıl denetim ekibimizce takip edilecektir.

19: Telefon ve internet fatura ödemeleri damga vergisi kesilmeden yapılmıştır.

488 sayılı Damga Vergisi Kanununun "Mükellef" başlıklı 3'üncü maddesinde resmi dairelerle kişiler arasındaki işlemlere ait kağıtların Damga Vergisini kişilerin ödeyeceği hüküm altına alınmıştır.

"Resmi Daire" başlıklı 8'inci maddesinde ise, genel ve özel bütçeli idarelerle, il özel idareleri, belediyeler ve köyler resmi daire olarak sayılmış ancak bu idarelere bağlı olup ayrı tüzel kişiliği bulunan iktisadi işletmeler resmi daire olarak tanımlanmamıştır.

Yukarıda belirtilen hükümler uyarınca; bağlı bulunduğu idareden ayrı tüzel kişiliğe sahip olmayan okul döner sermaye işletmelerinin resmi daire statüsünde olmaları nedeniyle, resmi daire olmayan telefon ve internet hizmeti sağlayıcı şirketlere yaptıkları ödemelerden damga vergisi kesmeleri gerekmektedir.

Ankara Sincan Fatih Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi tarafından gerçekleştirilen telefon ve internet kullanım giderlerine ilişkin ödemelerden damga vergisi kesilmemiştir.

Kamu idaresi cevabı: İlgili okul ile yapılan yazışma sonucunda gerekli uyarı yapılmıştır. Ayrıca ilgili okulun döner sermaye işletmesine ait telefon hattı fatura bedeli ile okula ait internet hattının fatura bedellerinin bazı dönemlerde banka aracılığı ile interaktif olarak ödendiği belirtilmiştir. Bu tür ödemelerde fatura bedelleri üzerinde herhangi bir kesinti yapamadıkları için ayrıca fatura bedellerine Telekom ödeme noktalarından da Damga Vergisi keserek yatırma imkanı olmadığından dolayı bu ödemelerden Damga Vergisi kesilemediği belirtilmiştir. Bu durumun hali hazırda ödeme sistemi ile çözülemediği için telefon hattı Mayıs 2015 ayından itibaren kapatılacağı belirtilmektedir. İnternet fatura bedelinin ise genel bütçe imkanları ile ödeneceği de belirtilmiştir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında ilgili fatura bedelleri banka aracılığı ile ya da Telekom ödeme noktalarından ödenirken damga vergisi kesintisi yapılamadığı ve bu durumun hali hazırda ödeme sistemi ile çözülemediği için telefon hattının kapatılacağı ve internet fatura bedelinin de genel bütçe imkanları ile ödeneceği ifade edildiğinden konu izleyen yıl denetim ekibimizce takip edilecektir.

20: Hakediş ödemelerinde hak sahibinden istenilmesi gereken “vergi borcu yoktur” yazıları istenilmemiştir.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 22/A maddesinde amme alacağı ödenmeden yapılmayacak işlemler ve işlem yapanların sorumluluklarına ilişkin düzenlemeler mevcuttur. Anılan hükümde 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamında bulunan kurumların bu Kanun kapsamında hak sahiplerine yapacakları ödemelerde Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerine vadesi geçmiş borç durumunu gösterir belgeyi aramadan ödemeyi yapan kurum ve kuruluşlara, borçlunun bağlı bulunduğu takibe yetkili tahsil dairesince idari para cezası tatbik edilir hükmü yer almaktadır. 6183 sayılı Kanununun 22/A maddesi ile madde kapsamına girecek amme alacaklarını tür, tutar ve işlemler itibarıyla topluca veya ayrı ayrı tespit etmeye, zorunluluk getirilen işlemlerde hangi hallerde bu zorunluluğun aranılmayacağını belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkili kılınmıştır.

Bahse konu yetkiye istinaden çıkarılan Seri:A Sıra No:2 Tahsilat Genel Tebliği ile Sıra No:3 Tahsilat Genel Tebliği uyarınca 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamında bulunan kurumların bu Kanun kapsamında hak sahiplerine yapacakları 2.000,00 TL üzeri ödemelerde “Maliye Bakanlığı tahsil dairelerine vadesi geçmiş borcu bulunmadığına dair belge”yi aramaları gerekmektedir.

Konya Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Selçuklu Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi ve Karatay İMKB Gazi Mustafa Kemal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Döner Sermaye İşletmelerince yapılan hakediş ödemelerinde “vergi borcu yoktur” yazıları aranmadan ödeme yapılmıştır.

Kamu idaresi cevabı: İlgili bulguda bahsedilen hak ediş ödemelerinde 2.000,00 TL yi geçen ödemelerde çoğunlukla “vergi borcu yoktur” yazıları ilgililerden alınmış ve ödeme belgelerine eklenmiştir. Ancak bir kaç hak ediş ödemesinde sehven vergi borcu yoktur yazısı ödeme evraklarına eklenmemiş olabilir denilmektedir. Bundan sonraki işlemlerde hak sahiplerine yapılan 2.000,00 TL geçen ödemelerde hiçbir eksikliğe meydan vermeden vergi borcu yoktur yazısı ilgililerden alınacak ve yazı olmadan hiçbir ödeme yapılmayacaktır denilerek gerekli hassasiyetin gösterileceği ilgili okul müdürlüğüne belirtilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında ilgili hususa dikkat edileceği ifade edildiğinden konu izleyen yıl denetim ekibimizce takip edilecektir.

21: Birden fazla okulun döner sermaye işletmesi saymanlığı hizmetini yürüten saymana Yönetmelikte belirtilen sınıram üstünde parça başı ücret ödenmiştir.

Millî Eğitim Bakanlığı Döner Sermaye İşletmelerinde Üretimi Teşvik Primi Dağıtımı, Parça Başı Üretim, Atölye Ve Tesislerin Özel Sektörle İşbirliği Yapılarak İşletilmesi Hakkında Yönetmeliğin 8'inci maddesinin 5'inci fıkrasının (c) bendinde; Parça başı ücret ödenmek suretiyle yaptırılacak mal veya hizmet üretiminde çalışan diğer hizmet sınıflarındaki her personelin bir ayda alacağı parça başı ücretin toplamının, asgari ücretin bir aylık tutarından fazla olamayacağı hükmü yer almaktadır.

Buna göre; Parça başı ücret ödenmek suretiyle yaptırılacak mal veya hizmet üretiminde çalışanlardan sayman olarak görev yapan personelin de bir ayda alacağı parça başı ücretin toplamının asgari ücretin bir aylık tutarından fazla olamayacağı, bu kapsamda birden fazla okul döner sermaye işletmesinin saymanlığını yapan saymanların her bir döner sermayeden bir ayda alacağı parça başı ücretlerin ayrı ayrı değil toplamının alınarak değerlendirilmesi, ilgili döner sermayelerden bir ayda aldığı parça başı ücretlerin toplamının asgari ücretin bir aylık tutarından fazla olan kısmının ödenemeyeceği değerlendirilmektedir.

Ankara Etimesgut Fatma - Hacı Hüseyin Akgül Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi ve Güvercinlik Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Döner Sermaye İşletmelerinde saymanlığı aynı kişin yürütmekte ve söz konusu saymanlık görevlerini yapan saymanın ilgili döner sermayelerden bir ayda aldığı parça başı ücretlerin toplamı asgari ücretin bir aylık tutarını geçmektedir.

Kamu idaresi cevabı: İlgili okul resmi yazı ile uyarılmış olup, fazla yatan parçabaşı ücrete ilişkin dekont istenmiş olup ekte sunulmuştur.

Sonuç olarak Bulgu doğrultusunda işlem yapıldığı gönderilen cevap ekinden anlaşılmış olup, konu izleyen yıl denetimlerinde ekibimizce takip edilecektir.

Öneri:

Bulgu konusunun tereddüt edilen bir husus olması nedeniyle diğer okullarda da yaşanabileceği düşüncesiyle konunun tüm İl Millî Eğitim Müdürlüklerine bildirilmesi.

Sermayelerimizde açılan bir siparişin zamanında üretiminin yapılıp teslim edilmesi için acilen gerekli malzemelerin alınıp bir an önce işe başlamak gerekmektedir. Daha ucuz imalat ve üretim yapılması, piyasa ile rekabet edebilmek için işletmelerimiz peşin alarak alım yapmaktadır. Alınan malzemelerde dövize endeksli malzemelerdir. Aksi takdirde şu kadar vadede öderiz, şu gün öderiz gibi nedenlere dayalı olarak alım yapılan firmalar fiyatlarını artırmaktadırlar. Açıklanan nedenlerle 2014 yılında işletmelerimizin peşin ödemelerinin olabileceği bundan dolayı bankadaki para bütünlüğünün bozulmuş olacağı, para bütünlüğü bozulduğu takdirde bir kazancın olmayacağı düşünülerek döner sermaye işletmelerimizin bankadaki meblağları büyük bir çoğunlukla nemalandırılmamıştır.

2015 yılı için gerekli çalışmalar döner sermaye işletmelerimizde yapılmış olup, Kamu Haznedarlığı Genel Tebliği çerçevesinde işletmelerimizin bankada bulunan meblağın etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak vadeli hesapta nemalandırılması sağlanmaktadır.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında bulgu doğrultusunda işlem yapıldığı ifade edildiğinden konu izleyen yıl denetim ekibimizce takip edilecektir.

22: Okul Döner Sermaye İşletmelerine ait bankalarda bulunan meblağlar, vadesiz mevduat hesaplarında nemalandırılmadan bekletilmektedir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 3'üncü ve 6085 sayılı Sayıştay Kanununun 2'nci maddesinde hesaplarda bulunan para kamu kaynağı olarak nitelendirilmiş; 5018 sayılı Kanunun 8'inci maddesinde de her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanların, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumlu oldukları vurgulanmıştır.

Ayrıca Kamu Haznedarlığı Genel Tebliği kapsamına döner sermayelerin de dahil olduğu, Genel Tebliğin 5'inci maddesinde belirtilen araçlarla değerlendirilebileceği, 9'uncu maddesinde ise Tebliğ kapsamında yer alan kurum yetkilileri ve muhasebe yetkilileri bu Tebliğ hükümlerini yerine getirmekle yükümlü olup Tebliğ hükümlerine aykırılık sebebi ile ortaya çıkabilecek zararlardan şahsen ve müteselsilen sorumlu olduğu belirtilmiştir.

Kırşehir Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Muzaffer Mermer Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Kırşehir Kaman Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Kırşehir Kaman Fatma Bacı Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Ankara Etimesgut Fatma - Hacı Hüseyin Akgül Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Güvercinlik Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Kahramanmaraş Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi ve Muğla Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Döner Sermaye İşletmelerine ait bankalarda bulunan meblağlar, vadesiz mevduat hesaplarında nemalandırılmadan bekletilmektedir.

Yukarıdaki belirtilen mevzuat hükümleri uyarınca; Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okulların bünyesinde bulunan Döner Sermaye İşletmelerinin bankalarda bulunan meblağlarının da Kamu Haznedarlığı Genel Tebliğinde belirtilen araçlarla değerlendirilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabı: Okullarımız döner sermaye işletmeleri genellikle siparişlerini Bakanlığımız resmi kurum ve okullarından almaktadırlar. Bakanlığımız kurum ve okulları ödenekleri doğrultusunda siparişlerini açmaktadırlar dolayısı ile hangi kurumun ya da okulun ne zaman sipariş açacağını bilememektedirler. Donatım ödeneği gelen kurum veya okul donatım malzemelerinin en kısa sürede imal edilerek teslim edilmesini istemektedirler. Döner

23: Vadesinde tahsil edilemeyen alacakların 127 Diğer Ticari Alacaklar Hesabına veya 128 Şüpheli Ticari Alacaklar hesabına aktarılması gerekirken 120 Alıcılar Hesabında izlenmeye devam edilmiştir.

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 96'ncı maddesinde kısa vadeli senede bağlı olmayan kredili alacakların 120 Alıcılar Hesabında izlenmesi öngörülmüş olup, tahsili gecikmiş alacakların 127 Diğer Ticari Alacaklar Hesabında, tahsili şüpheli hale gelmiş alacakların ise 128 Şüpheli Ticari Alacaklar Hesabında izleneceği belirtilmiştir.

Yalova Şaban Temuge Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi Döner Sermaye İşletmesinde bir protokole bağlı olmaksızın ve/veya kredi kartı ile satışı yapılmaksızın kısa vadeli kredili alacaklar hesabında izlenen 2013 yılından önceki konaklama hizmet sunumlarına dayalı bazı alacakların gerekli takip ve tahsil işlemleri yapılmadığı gibi, söz konusu 1.372 TL alacak 127 Diğer Ticari Alacaklar Hesabına veya 128 Şüpheli Ticari Alacaklar hesabına aktarılmayarak 120 Alıcılar Hesabında izlenmektedir.

Vadesinde tahsil edilemeyen alacakların 120 nolu hesapta izlenmeye devam edilmesi, muhasebe kayıtları anlamında henüz hiçbir alacağın vadesinin geçmediği şeklinde yorumlanmakta ve vadesi geçmiş alacaklar ile henüz vadesi dolmamış alacakların ayrımını imkânsız hale getirmektedir.

Kamu idaresi cevabı: İlgili okulun 120 Alıcılar Hesabında kaydedilen Koray Taahüt Elektrik Firmasının 1372,00 TL lik açık faturası, firma ile yapılan görüşmelerde kısa sürede ödeneceği taahüt edilmesinden dolayı adı geçen hesapta bekletilmiştir. Ancak firmanın ödemesi gecikince 128 nolu hesaba aktarılmış olup, tahsilatı da yapılmıştır konu ile ilgili büyük defter dökümü ve tahsilat makbuzu örneği ekte sunulmuştur.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında Kurum alacağının 128 nolu hesaba atılarak ilgili firmadan tahsil edildiği bildirildiğinden konu izleyen yıl denetimlerinde ekibimizce takip edilecektir.

24: Taşınır işlemlerine ilişkin olarak Taşınır Mal Yönetmeliği hükümleri uygulanmamıştır.

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin “Taşınır İşlemleri” başlıklı 27’nci maddesinde; işletmelerce edinilen taşınırın kayıtlara alınmasında, verilmesinde ve izlenmesinde “Taşınır Mal Yönetmeliği” hükümlerinin uygulanacağı, taşınırın muhasebe hesap planında yer alan ilgili stok ve maddi duran varlık hesaplarına kaydının sağlanması için, taşınır işlemlerini yürütmekle görevli birimler tarafından düzenlenen belgelerin bir nüshasının muhasebe birimine gönderilmesinin zorunlu olduğu belirtilmiştir.

Taşınır Mal Yönetmeliğinin “Defterler” başlıklı 9’uncu maddesinde taşınır işlemlerinde özelliklerine göre tutulacak defterler ve “Belge ve Cetveller” başlıklı 10’uncu maddesinde ise işlem türüne göre kullanılacak belge ve cetveller belirlenmiştir.

Söz konusu mevzuat hükümleri gereğince; döner sermayeli işletmeler Taşınır Mal Yönetmeliği hükümlerine tabi olup, bünyelerindeki fabrika, imalathane ve benzeri üretim yerlerinde kullanılan ilk madde ve malzemeler, yarı mamul ve mamul mallar dışındaki diğer tüm taşınırlarda Taşınır Mal Yönetmeliği hükümlerini uygulamaları gerekmektedir.

Konya Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Selçuklu Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi ve Karatay İMKB Gazi Mustafa Kemal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi,

Ankara Sincan Fatih Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi ve Layika Akbilek Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Döner Sermaye İşletmelerince taşınır malların kaydı, muhafazası, kullanımı, devri gibi taşınır işlemlerinde yönetmelikte öngörülen usullere uyulmamış, taşınır kayıt ve kontrol yetkilileri ve taşınır konsolide görevlileri gibi görevliler belirlenmemiş, taşınır işlem fişleri ile yönetmelikte öngörülen diğer defter, cetvel ve belgeler düzenlenmemiştir.

Konu 2014 yılı denetimlerinde izlenecek hususlar içinde olmasına rağmen, tüm teşkilata bildirilmediğinden gereği yerine getirilememiştir.

Kamu idaresi cevabı: İlgili okulların döner sermaye işletmelerinin taşınır işlemleri DMIS projesinden önce genel bütçe taşınır işlemleri ile birlikte döner sermayeleri için ayrı bir ambar açılarak yapılmakta olduğu belirtilmiştir. Maliye Bakanlığı (Muhasebat Genel Müdürlüğüne) hazırlanan DMIS projesine Bakanlığımıza bağlı tüm döner sermaye işletmelerinin dahil olmasından sonra taşınır işlemler menüsü 27/04/2014 yılında kısmi olarak sisteme dahil edilmiştir. Ancak programın taşınır menüsü düzenli çalışmadığı için 2014 yılında çoğu okulumuzca giriş yapılamadığı belirtilmiştir. Taşınır menüsü Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğüne 2015 yılında tam kapasite ile uygulamaya alınmıştır. Döner Sermaye İşletmelerimizin taşınır kayıt kontrol yetkilisi ilgili okullarca görevlendirilmiş ve taşınır işlem fişleri, diğer defter, cetvel ve belgeler düzenlenmeye başlanmıştır.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında döner sermayeli işletmelerin DMIS projesine dahil olmasından sonra taşınır işlemleri menüsünün 2015 yılından itibaren tam kapasite ile uygulamaya alındığı ve döner sermaye işletmelerinin taşınır kayıt kontrol yetkilisinin ilgili okullarca görevlendirildiği ve taşınır işlem fişleri, diğer defter, cetvel ve belgelerin düzenlenmeye başlandığı ifade edildiğinden konu izleyen yıl denetim ekibimizce takip edilecektir.